

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

ส่วนแผนงานและยุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

คำนำ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้ดำเนินการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนซึ่งเป็นไปตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญ เร่งด่วนเชิงรุก ในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของ พนักงานมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 128 ระบุว่า “ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจ คำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออก โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” โดยกฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐห้ามรับ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ เพื่อป้องกันอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่และหลีกเลี่ยงความ ชัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับส่วนรวม ข้อห้ามนี้ยังครอบคลุมถึงผู้ที่พ้นจากตำแหน่งไม่เกิน 2 ปี ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ที่ห้ามรับ ได้แก่ ส่วนลด ความบันเทิง บริการ การฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นที่มีมูลค่าในลักษณะ เดียวกัน

ทั้งนี้ เพื่อให้การป้องกันการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาองค์กรและบริหารทุนมนุษย์ มุ่งสู่องค์กรสมรรถนะสูง โดยมหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมระบบการตรวจสอบภายในให้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน ของทุกหน่วยงานของมหาวิทยาลัยด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ และเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นองค์กร ธรรมรัฐอย่างแท้จริง ในการนี้ ส่วนแผนงานและยุทธศาสตร์ ได้ดำเนินการรวบรวม ระบุ และวิเคราะห์ความเสี่ยง รวมถึงจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนตามภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการความเสี่ยงซึ่งเป็นมาตรการเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต รวมถึงสนับสนุนการ บริหารงานที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้อีกทั้งข้อมูลส่วนหนึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเข้ารับการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐต่อไป

ส่วนแผนงานและยุทธศาสตร์

มีนาคม 2568

สารบัญ

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน ตามภารกิจของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. 2568

2.1 กรอบแนวคิดการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ	3
2.2 การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	
2.2.1 การระบุความเสี่ยง (Risk Event Identification)	4
2.2.2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)	4
2.2.3 การติดตามการดำเนินงาน (Monitoring)	6
2.2.4 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่อาจเกิดการให้ หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน	7

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การทุจริตในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมไทยมายาวนาน เมื่อพิจารณาจากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index) โดยค่าคะแนนล่าสุด องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : IT) ได้เผยแพร่ผลคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ประจำปี พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2568¹ โดยในครั้งนี้มีประเทศที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 180 ประเทศ ผลการประเมินพบว่า ประเทศที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือ ประเทศ Denmark มีคะแนน 90 คะแนน ขณะที่ประเทศไทยได้รับ 34 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 107 ซึ่งแม้คะแนนจะลดลงจากปี 2566 ที่ได้ 35 คะแนน แต่อันดับกลับเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ 108 ในระดับภูมิภาค ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 20 ของเอเชียแปซิฟิก และอันดับที่ 5 ของอาเซียน¹

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ 2568

ทั้งนี้ รัฐบาลและทุกหน่วยงานได้พยายามแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ.2561 – 2580)

นอกจากนี้ยังได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมาใช้ในการประเมินการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส และเป็นกลไกในการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยให้สูงขึ้น โดยสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการและให้ความสำคัญกับการป้องกันในประเด็นที่อาจเป็นความเสี่ยงหรือเป็นช่องทางที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและการรับสินบนเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนผ่านกิจกรรม/โครงการของหน่วยงาน

¹ สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.), 2025. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2025 <https://www.nacc.go.th/categorydetail/20180831184638361/20250211151004?>

การรับสินบนนับเป็นการทุจริตคอร์รัปชันที่สำคัญ เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจหรืออำนาจตามกฎหมายในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่นๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมากจนนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐที่สำคัญในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพตมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อประเมินการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของพนักงานมหาวิทยาลัยไม่ให้เกิดการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

1.2.2 เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

1.2.3 เพื่อสร้าง สืบทอดวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

1.2.4 เพื่อเตรียมรับมือและลดความเสี่ยงของเหตุการณ์การทุจริตคอร์รัปชันที่อาจเกิดขึ้นได้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ส่วนที่ 2

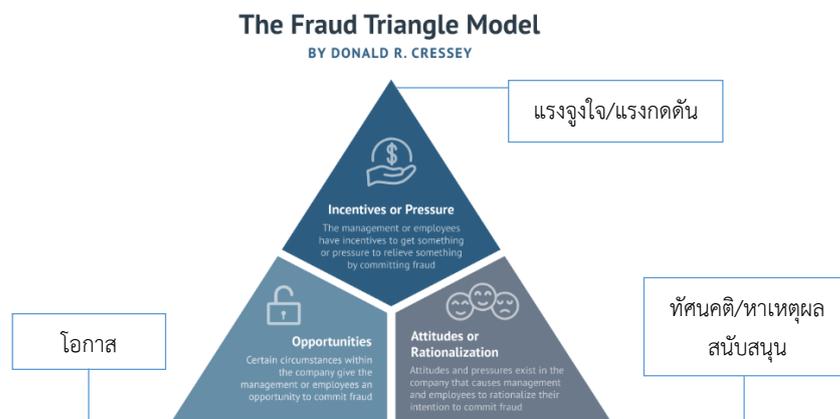
การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ ของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. 2568

2.1 กรอบแนวคิดการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในครั้งนี้ ได้ประยุกต์ตามหลักเกณฑ์และแนวทางการควบคุม และตรวจสอบภายใน ตามมาตรฐาน COSO 2013 ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ สำหรับการดำเนินการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้ประยุกต์มาตรฐาน COSO 2013 ในหลักการที่ 8 ได้ระบุไว้ว่า “องค์กรต้องพิจารณาความน่าจะเป็น (potential) ที่จะเกิดการทุจริตในระหว่างการวิเคราะห์และประเมิน ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์” ซึ่งเป็นการเพิ่มความเข้มข้นของการวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้กระทำ ความผิดเชิงการทุจริต โดยมีกรอบหรือภาระงานในการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต 4 กระบวนการ ดังนี้

1. **Corrective:** แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
2. **Detective:** เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่ แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องน่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้น หรือให้ข้อมูลเบาแสนั้นแก่ ผู้บริหาร
3. **Preventive:** ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างในการทุจริตเข้ามาได้อีก
4. **Forecasting:** การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้น และป้องกันป้องปรามล่วงหน้าใน เรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการ ล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

รวมถึงทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ทั้ง 3 ประการ ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่ง เกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีดังกล่าว

ภาพที่ 1 ทฤษฎีสามเหลี่ยมของการทุจริต (Theory of Fraud Triangle)

(ที่มา : <https://fitsmallbusiness.com/what-is-the-fraud-triangle/>)

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ความเสี่ยงทุจริตและประพฤตินิยมขบนี้ จะช่วยให้มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งเป็นหลักประกันได้ว่าหากพบการทุจริตที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตมาใช้ อีกทั้งสามารถกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของพนักงานมหาวิทยาลัยที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ยังบรรลุเป้าหมายตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนหรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ (Agenda Based) อีกด้วย

2.2 การประเมินความเสี่ยงทุจริต

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้กำหนดขอบเขตการประเมินความเสี่ยงทุจริต โดยใช้แบบสำรวจ ความเสี่ยงโอกาสการทุจริต และกลไก/มาตรการ/แนวทางการป้องกันทุจริต ซึ่งสามารถจำแนกประเภทความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ดังนี้

- (1) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558*
* มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการอนุมัติอนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558
- (2) การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ
- (3) การจัดซื้อจัดจ้าง
- (4) การบริหารงานบุคคล

มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต โดยคำนึงถึงเป้าหมายการดำเนินงาน ความต่อเนื่องในการดำเนินงานขององค์กรหรือการเจริญเติบโตของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ในการที่จะเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบในกำกับของรัฐ ตั้งขึ้นโดยมีปณิธานที่แน่วแน่ในการบุกเบิก แสวงหา บำรุงรักษา และถ่ายทอดความรู้ เพื่อสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทางวิชาการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ ปัญญาและคุณธรรม เอื้ออำนวยต่อความเจริญของสังคมและมนุษยชาติ มุ่งสร้างบัณฑิตให้เป็นทั้งคนดีและคนเก่ง โดยมีการบูรณาการผสมผสานและเชื่อมโยงองค์ความรู้ ศาสตร์ต่างๆ และเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการศึกษา

2.2.1 การระบุความเสี่ยง (Risk Event Identification)

การระบุความเสี่ยง คือ การระบุเหตุการณ์ในอนาคตที่ทำนายไม่ได้ หากเกิดขึ้นจะก่อให้เกิด ความเสียหาย/สูญเสีย ล้มเหลวต่อองค์กร ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

2.2.2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

เป็นวิธีการหาระดับความเสี่ยงโดยพิจารณาจากโอกาสการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับ ผลกระทบที่มหาวิทยาลัยจะได้รับหากเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น

การระบุค่าโอกาสของความเสียหาย จะระบุ “โอกาส” ที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) โดยอาจจะประเมินจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นในอนาคต รวมถึงสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันในปัจจุบัน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต

คะแนน	แปลผลค่าโอกาส	คำอธิบาย*
5	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำความเสียหายการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนมากกว่า 5 ครั้ง/ต่อปี
4	สูง	โอกาสเกิดการกระทำความเสียหายการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน 4 ครั้ง/ต่อปี
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำความเสียหายการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน 3 ครั้ง/ต่อปี
2	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำความเสียหายการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน 2 ครั้ง/ต่อปี
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำความเสียหายการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ไม่เกิน 1 ครั้ง/ต่อปี หรือไม่มีข้อตรวจพบการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

*หมายเหตุ คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงทุจริต (ฉบับปรับปรุง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (Corruption Risk Assessment)

การระบุค่าผลกระทบความเสี่ยง จะระบุ “ผลกระทบ” จากความรุนแรงถ้ามีความเสี่ยงดังกล่าวเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์ผลกระทบ

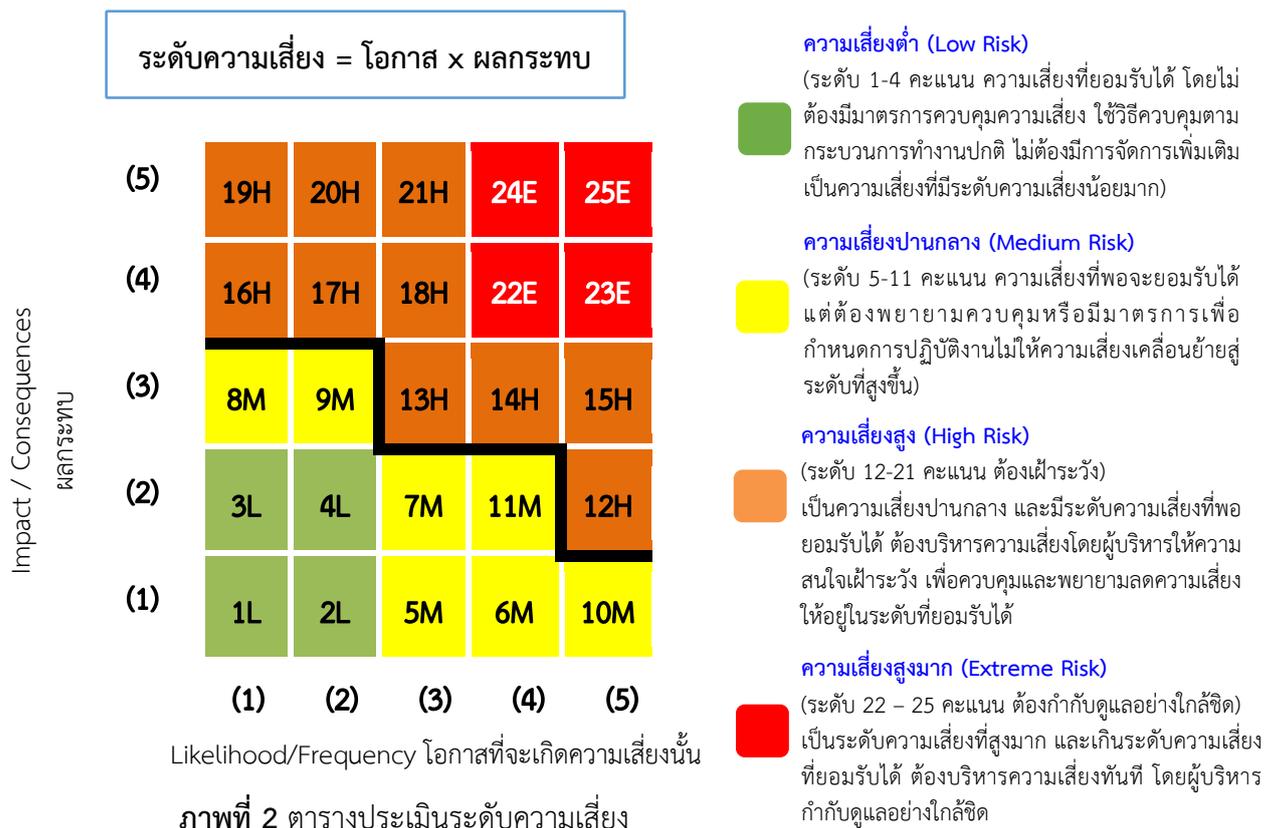
คะแนน	แปลผลค่าผลกระทบ	คำอธิบาย/ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)*
5	สูงมาก	ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร มีสูงมาก - เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	สูง	ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร มีสูง - ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	ปานกลาง	ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร มีปานกลาง - หน่วยตรวจสอบของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือ คณะกรรมการสอบสวนวินัย เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่แท้จริง - มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ส่วนงาน (ระดับศูนย์/สำนักวิชา/สถาบัน/ส่วน)
2	น้อย	ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร มีน้อย - ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและถามข้อมูล - เกิดความเสียหายด้านชื่อเสียงในระดับบุคคล
1	น้อยมาก	ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร มีน้อยมาก - แทบจะไม่มี

*หมายเหตุ คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงทุจริต (ฉบับปรับปรุง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (Corruption Risk Assessment)

จากนั้น ระบุค่าโอกาส (Likelihood) และค่าผลกระทบ (Impact) ที่ระบุขึ้น ในตารางระดับความเสี่ยง (Heat map) ซึ่งจะแยกสีตามระดับความเสี่ยง จำนวน 4 สี คือ

1. สีแดง (Red) ความเสี่ยงสูงมาก (Extreme Risk)
2. สีส้ม (Orange) ความเสี่ยงสูง (High Risk)
3. สีเหลือง (Yellow) ความเสี่ยงปานกลาง (Medium Risk)
4. สีเขียว (Green) ความเสี่ยงต่ำ (Low Risk)

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ระดับความเสี่ยง (Heat map)

2.2.3 การติดตามการดำเนินงาน (Monitoring)

การติดตามผลการปฏิบัติตามมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม หรือควรปรับเปลี่ยนหากแผนนั้นไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยขั้นตอนนี้ มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการติดตามผลปีละครั้ง

2.2.4 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	กลไก/แนวทาง/มาตรการในการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
(1) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558*					
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติอนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจการอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558					
(2) การจัดซื้อจัดจ้าง					
1.	ผู้ควบคุมงานเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับเหมาก่อสร้างที่ให้สินบนหรือประโยชน์อื่นใด	1	5	19H สูง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานผู้ซื้อ/จ้าง กรอกข้อมูลตามแบบหนังสือรับรองการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (พ.84) แนบเรื่องขอซื้อขอจ้าง 2. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มีประกาศ เรื่อง นโยบายและแนวทางปฏิบัติสำหรับการตรวจรับงานซื้อ/งานจ้าง และมาตรการในการกำกับควบคุม ติดตามการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างในงานก่อสร้าง พ.ศ. 2565 3. มีการประเมินความพึงพอใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกไตรมาส 4. มีการจัดทำหนังสือรับรองการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนสำหรับการจัดซื้อจัดจ้าง 5. ผู้บริหารมีนโยบายให้พนักงานทุกคนปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัย ภายใต้ความโปร่งใสและตรวจสอบได้
2.	คณะกรรมการทุกชุดที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนเกี่ยวข้อง (คณะกรรมการ TOR, คณะกรรมการตรวจรับ) เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการที่ให้สินบนหรือประโยชน์อื่นใด	1	5	19H สูง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ และกรรมการตรวจรับพัสดุ จะเป็นกรรมการคนละชุดกัน และห้ามมิให้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่ง โดยเฉพาะ ไม่ระบุ ยี่ห้อ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างเคร่งครัด 2. คณะกรรมการทุกชุดที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างทุกคนต้องกรอกข้อมูลตามแบบหนังสือรับรองการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (พ.84) แนบเรื่องขอซื้อขอจ้าง 3. กำหนดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร พ.7 และ พ.7-1 โดยผู้รับผิดชอบจัดซื้อจัดจ้าง

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	กลไก/แนวทาง/มาตรการในการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
					4. กรณีจัดซื้อจัดจ้างจำนวนเงิน 100,000 บาท กำหนดให้ผู้ซื้อจัดซื้อจัดจ้างมีสิบลามากกว่า 1 แห่ง
3.	เจ้าหน้าที่ผู้จัดซื้อจัดจ้างมีการจัดซื้อจัดจ้างกับคู่ค้ารายเดิมเนื่องจากได้รับสินบน ของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใด	1	5	19H สูง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้งต้องถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบโดยชัดเจน ผู้จัดซื้อกับผู้ตรวจรับและผู้อนุมัติ ต้องไม่เป็นบุคคลเดียวกัน 3. มีการสิบลากลางตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และใช้ราคาต่ำสุดกำหนดเป็นราคากลาง 4. กำกับและตรวจสอบให้การจัดซื้อจัดจ้าง กรณีจัดทำใบขอซื้อ/ขอจ้าง วิธีเฉพาะเจาะจง ใช้วิธีหาคู่เทียบจำนวน 3 แห่ง โดยยึดราคาต่ำสุดจาก 1 ใน 3 แห่งกำหนดเป็นราคากลาง พร้อมแนบเอกสารคู่เทียบ โดยพิจารณาคัดเลือกตามเกณฑ์ราคา
(3) การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ					
4.	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้มารับบริการเพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวกในการให้บริการ	3	1	5M ปานกลาง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บุคลากรทุกหน่วยงานจัดทำ/ปรับปรุง คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ซึ่งแสดงให้เห็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกหน่วยงานและเผยแพร่ไว้บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน โดยนโยบายดังกล่าวเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดระดับหน่วยงาน 2. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ประกาศเจตนารมณ์ในการปฏิบัติตามนโยบาย “<i>No Gift Policy</i>” เน้นย้ำให้ไม่รับของขวัญหรือของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในทุกเทศกาลและโอกาส เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนยึดมั่นในการไม่รับของกำนัลทั้งก่อน ระหว่าง และหลังปฏิบัติหน้าที่ เพื่อป้องกันการทุจริต

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	กลไก/แนวทาง/มาตรการในการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
					<p>สร้างค่านิยมแห่งความซื่อสัตย์ และพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรคุณธรรม โปร่งใส และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์</p> <p>3. ส่วนพัสดุ ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงานในการจัดซื้อจัดจ้าง สร้างความตระหนักรู้ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ พ.ศ. 2543 ทั้ง 12 ข้อโดยเฉพาะข้อที่ 8 “ไม่เรียกรับหรือยอมรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจากผู้ขาย ผู้รับจ้างหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่เข้ามามีนิติสัมพันธ์กับทางราชการเกี่ยวกับการพัสดุ เพื่อตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ”</p> <p>4. มหาวิทยาลัยดำเนินการทางการเงินและบัญชีด้วยระบบไร้เงินสด โดยไม่รับหรือจ่ายเงินสดทุกกรณี การทำธุรกรรมทั้งหมดจะดำเนินการผ่านการเงินและจ่ายเงินผ่านบัญชีธนาคารของมหาวิทยาลัย</p> <p>5. มีช่องทางแจ้งเบาะแส/ร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ https://hotline.wu.ac.th/</p> <p>6. มหาวิทยาลัยมีคำสั่ง มอบอำนาจให้ผู้บริหารหัวหน้าหน่วยงาน และพนักงานปฏิบัติหน้าที่แทนผู้รักษาการแทนอธิการบดี ซึ่งมอบอำนาจให้ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานและพนักงาน ปฏิบัติหน้าที่แทนรักษาการแทน อธิการบดี</p> <p>7. มีระบบร้องเรียนแบบไม่เปิดเผยตัวตน (Anonymous Reporting) โดยมีกล่องรับเรื่องร้องเรียนแสดงความเห็นจากผู้ใช้บริการ</p>
5.	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน และ/หรือ เอื้อประโยชน์ จากการสรรหาและคัดเลือกนักศึกษา	1	3	8M ปานกลาง 	<p>1. มีการดำเนินการรับนักศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ มีการตรวจสอบและยืนยันการไม่มีส่วนได้ส่วนเสียของกรรมการสัมภาษณ์ก่อนเริ่มกระบวนการ</p> <p>2. มีการกำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนักศึกษา โดยคณะกรรมการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องลงนามในเอกสารยืนยันการปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อนก่อนปฏิบัติงาน หากพบว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อน บุคคลนั้นต้องงดเว้นจากกระบวนการคัดเลือก ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องได้รับการแต่งตั้ง</p>

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	กลไก/แนวทาง/มาตรการในการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
					<p>จากอธิการบดี ภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมบทลงโทษและมาตรการทางวินัยสำหรับผู้ฝ่าฝืน</p> <p>3. มหาวิทยาลัยฯ เปิดช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการรับนักศึกษา ผ่านระบบออนไลน์บนเว็บไซต์หลักของการรับสมัคร และผ่านสายตรงทางโทรศัพท์ เพื่อให้นักเรียนที่เข้าศึกษาต่อสามารถแจ้งปัญหาได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว</p> <p>4. มหาวิทยาลัยฯ มอบหมายให้ศูนย์บริการการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านการรับนักศึกษา นำ AI และ Big Data มาวิเคราะห์ข้อมูลการคัดเลือกนักศึกษา พร้อมเชื่อมโยงผลการเรียนให้สำนักวิชา/วิทยาลัยรับทราบ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและลดโอกาสการเรียกรับสินบนจากกระบวนการคัดเลือกที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์</p>
(4) การบริหารบุคคล					
6.	การรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดในกระบวนการคัดเลือกผู้ที่จะเข้ารับทุนสนับสนุนการศึกษา และ/หรือการพัฒนางานทางวิชาการ (นักศึกษา/พนักงานสายวิชาการ) ในลักษณะเฉพาะเจาะจงเพื่อคัดเลือกบุคคลหรือบุคคลที่ตนเองได้รับประโยชน์	1	2	4L ต่ำ 	<p>สำหรับนักศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลทุนการศึกษาให้นักศึกษาทุกคนทราบ กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาเพื่อรับทุนการศึกษา และให้คณะกรรมการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องลงนามเอกสารสำแดงการปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อนก่อนปฏิบัติงาน หากมีผลประโยชน์ทับซ้อนจะต้องไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกนักศึกษา เพื่อรับทุนการศึกษา <p>สำหรับพนักงานสายวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> มีการกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณสนับสนุนสำหรับพนักงานแต่ละคนเท่ากัน โดยมีการกำหนดให้ขออนุมัติการใช้งบประมาณผ่านผู้บังคับบัญชาตามลำดับและเบิกจ่ายงบประมาณตามระเบียบมหาวิทยาลัย

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	กลไก/แนวทาง/มาตรการในการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
7.	มีการเรียกรับสินบน ของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใด ในกระบวนการสรรหาและคัดเลือก/แต่งตั้งโยกย้าย/ เลื่อนตำแหน่ง/ การประเมินผล/ พนักงานสายปฏิบัติการและพนักงานสายวิชาการเข้าทำงานในองค์กร เพื่อให้รับบุคคลที่ตนเองได้รับผลประโยชน์เข้ามาทำงาน หรือเพื่อเอื้อประโยชน์ให้บุคคลนั้นมีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์	1	3	8M ปานกลาง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสรรหาคัดเลือกบุคลากรในทุกหน่วยงาน มหาวิทยาลัยจะออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยหน่วยงานจะเสนอให้มีกรรมการจากภายนอกหน่วยงานในสัดส่วนที่มากกว่ากรรมการจากภายในหน่วยงานซึ่งคณะกรรมการจากภายนอกหน่วยงานจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในตำแหน่งงานที่มีการสรรหาคัดเลือกบุคคล และจะต้องเป็นไปตามองค์ประกอบและเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ และมีบุคลากรจากส่วนทรัพยากรมนุษย์และองค์กรร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหาคัดเลือกบุคคลด้วย 2. การสรรหาคัดเลือกบุคคลจะต้องดำเนินการ กำหนดให้มีการดำเนินการตามประกาศ/ข้อบังคับ/ระเบียบของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัดและมีกระบวนการสรรหาและคัดเลือกพนักงานผ่านคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือก ประกาศ/ข้อบังคับ/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง 3. สร้างความตระหนักให้พนักงานในมหาวิทยาลัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและธรรมาภิบาลนายคสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ผู้เรียนของมหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์ พ.ศ. 2567 และแนวปฏิบัติเรื่องจริยธรรมและธรรมาภิบาลนายคสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ผู้เรียนของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 4. ปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ว่าด้วยวินัยและการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. 2566 5. กำหนดให้คณะกรรมการประจำหน่วยงาน มีหน้าที่ในการพิจารณาและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการสรรหาและคัดเลือก/แต่งตั้งโยกย้าย/เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลการปฏิบัติงาน